

Kulatý stůl Tachov – připravované změny v legislativě

11. prosinec 2024

**Střední článek podpory MŠMT pro Plzeňský kraj –
připravované novelizace školské legislativy**

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Hana Tobrmanová
zmapováno 30 %

Bohumil Nosek
zmapováno 100 %

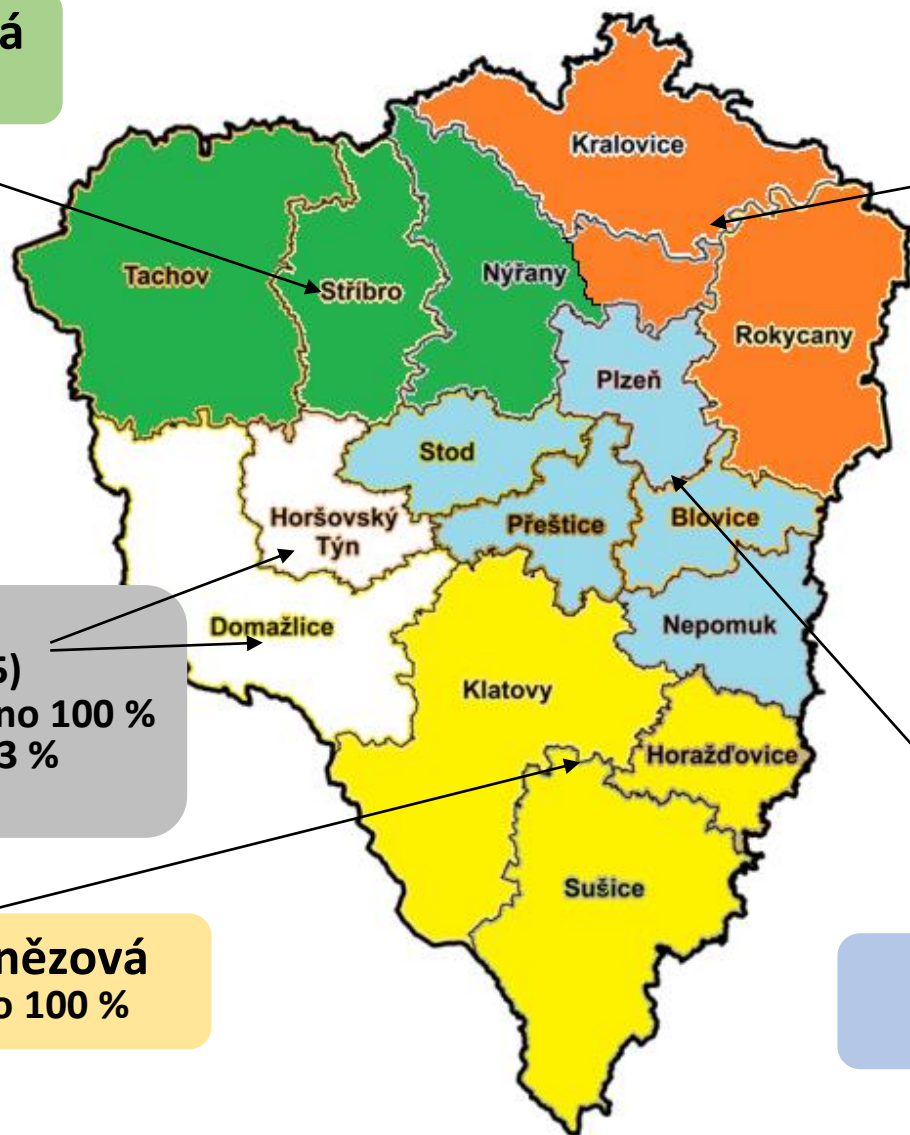
Jan Lontschar
krajský koordinátor

Jan Husák
koordinátor spolupráce

n.n. (od 1.2.2025)
Horšovský Týn - zmapováno 100 %
Domažlice - zmapováno 53 %

Zdeňka Knězová
zmapováno 100 %

David Klimeš
zmapováno 100 %
(Plzeň 51 %)

Působnost regionálních metodiků

okres	počet MŠ, ZŠ, MŠ a ZŠ, ZŠ a SŠ	
Rokycany + Kralovice+POU Třemošná (13)	68	Bohumil Nosek (68)
Plzeň-město	102	David Klimeš (152/76 bez Plzně)
Stod+Přeštice+Blovice+Nepomuk	50	
Tachov + Stříbro+Nýřany-POU Třemošná (13)	63	Hana Tobrmanová (63)
Domažlice+Horšovský Týn	51	n.n.
Klatovy+Horažďovice+Sušice	57	Zdeňka Knězová (57)
	391	

Realizované konzultace

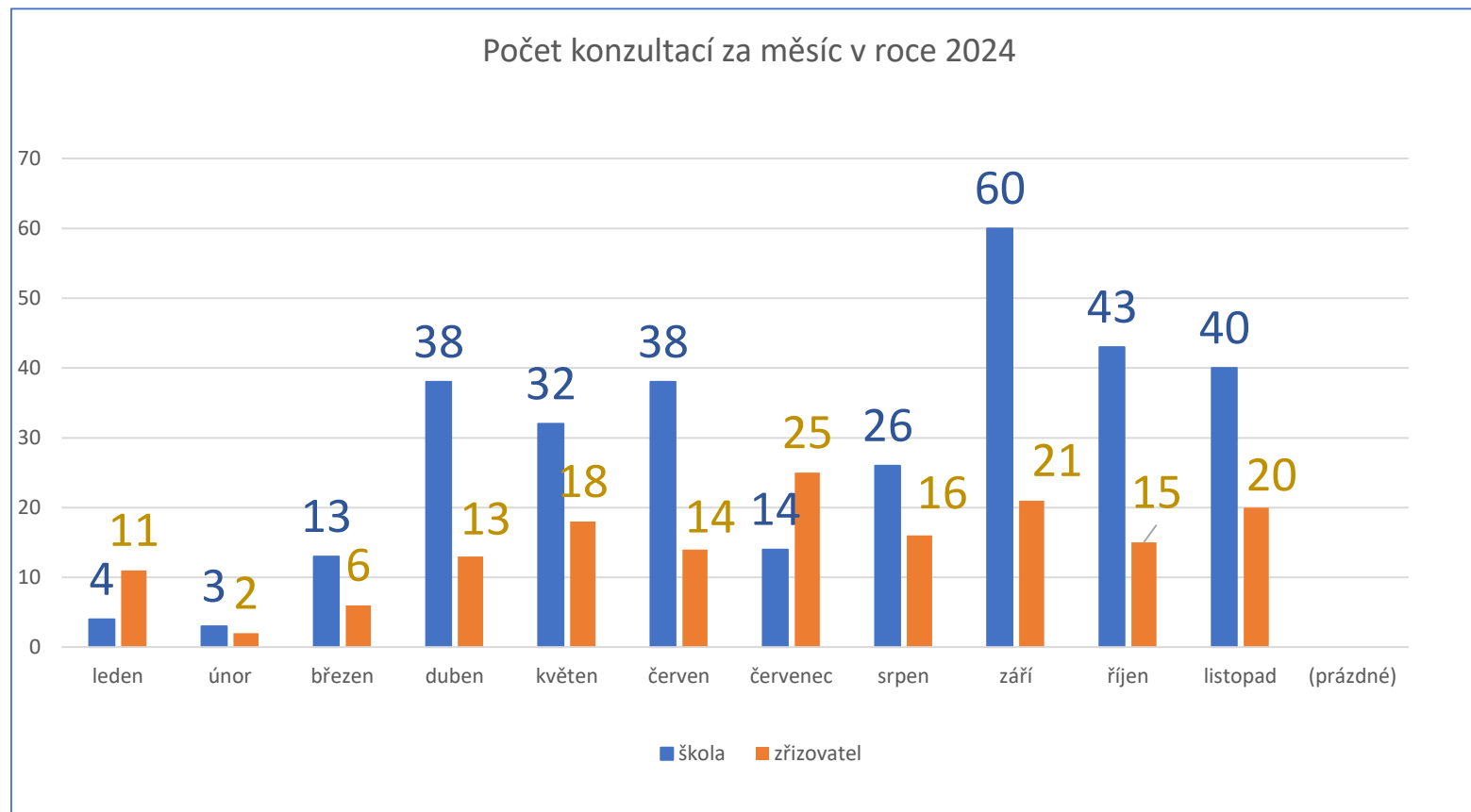
Celkem k 6.12. 2024: **548 prezenčních individuálních konzultací**

- 343 konzultací na školách, z toho 73 následných
- 205 konzultací na ORP a u zřizovatelů, z toho 27 následných

*Tj. ca. 1,8 konzultace na každý pracovní den (včetně prázdnin) od zahájení činnosti SČ
V Plzeňském kraji dne 4.12.2023.*

Realizované konzultace

Digitalizace a snižování administrativní zátěže

Kmenové registry ve vzdělávání a DiPSy - Digitální přihlašovací systém

- Návrh zákona o registrech ve vzdělávání a o změně dalších zákonů

([ODok Portál - VeKLEP - Návrh zákona o registrech ve vzdělávání a o změně dalších zákonů](#))

Plánovaná účinnost 1.9.2027 (pracovníci) a 1.9. 2028 (děti, žáci studenti), probíhá MPŘ

- Shromažďování údajů je řešeno v různých zákonech a různým způsobem – v různých informačních systémech (převážně zastaralých), s různou metodikou sběru, s různou frekvencí sběru i rozdílným rozsahem údajů. Důsledkem této situace je, že takto shromažďované údaje mají pouze omezené využití a není možné je efektivně propojovat ani využívat, což má vliv na celé fungování a řízení resortu školství a na možnost poskytování dat dalším resortům.
- Navrhovaná právní úprava se snaží tuto situaci napravit a v rámci **jednoho právního předpisu** výrazně posílit možnosti shromažďování, zpracovávání a poskytování údajů týkajících se vzdělání a vzdělávání občanů/obyvatel a podpořit digitalizaci souvisejících procesů, a to **legislativním ukotvením kmenových registrů ve vzdělávání** (= **registr dětí, žáků a studentů** a **registr pedagogických a akademických pracovníků**, tzv. „kmenové registry“), které budou součástí resortního informačního systému MŠMT – Informačního systému vzdělávání eEdu (dále jen „ISV eEdu“). Ze Strategie 2030+ vychází opatření k **zajištění předávání informací i jejich získávání a sdílení mezi oprávněnými osobami**.

Úprava školských obvodů

Předpokládaná účinnost od ledna 2026

- Cílem návrhu zákona je nově vytvářet spádové obvody škol prostřednictvím registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN), který provozuje Český úřad zeměměřičský a katastrální (dále jen „ČÚZK“).
- Stanovování spádových obvodů prostřednictvím elektronického zápisu v systému RÚIAN významně sníží administrativu na straně obcí (nebudou již muset vydávat standardní obecně závaznou vyhlášku, úpravy ve spádových obvodech se budou rovněž činit změnou v zápisu apod.).
- Rovněž tato změna bude znamenat zásadní podporu pro řízení vzdělávací soustavy v kontextu snižování nerovností ve vzdělávání. Bude totiž díky systému RÚIAN existovat velmi jednoduchá možnost, jak sledovat vymezení spádových obvodů v příslušných územích, aniž by bylo třeba ručně vyhledávat obecně závazné vyhlášky a případně jejich aktualizace.
- Návrh zákona také významně přispívá k digitalizaci agend.
- Návrh zákona má přímý dopad na uvedenou oblast s výsledkem významného snížení administrativy na straně obcí.

Posílení školského poradenství a péče

Návrh MŠMT, souhlas Vláda ČR, sig. V PSP ČR, [ODok - VeKLEP](#) – tzv. únorová novela. 5. února 2025 projednání výboru PSP před 2. čtením

- Cíl novelizace je umožnit co nejširšímu spektru žáků, kteří vykonávají povinnou školní docházku, využívat služeb **školního psychologa/školního speciálního pedagoga** (dále jen „ŠP/ŠSP“) a zároveň z dlouhodobého hlediska zajistit profesní stabilitu těchto pozic a vytvořit tak optimální personální podmínky pro realizaci inkluzivního vzdělávání.
- Na úrovni zákona jsou definovány typy školských poradenských zařízení (dále jen „ŠPZ“) a jimi poskytované činnosti, je **ukotvena povinnost mateřských, základních a středních škol zajistit činnosti školních poradenských služeb, institucionalizovány podpůrné pedagogické pozice ŠP a ŠSP v běžných základních školách se 180 a více žáky v běžných třídách.**
- Přejícné ustanovení **stanoví po dobu tří let ode dne nabytí účinnosti novely zákona**
- **Krajům bude nově § 181 odst. 1 školského zákona dána povinnost zajistit podmínky** pro poskytování poradenských služeb ŠPZ.
- V zákoně o pedagogických pracovnících budou v § 18 upřesněny kvalifikační požadavky pro speciálního pedagoga. Nadto dojde k prodloužení doby akreditace vzdělávacího programu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Současný projektový stav úvazků dle krajů

Území	Podpůrná opatření	Operační program Jan Amos Komenský	Celkem
Hlavní město Praha	33,00	118,60	151,60
Středočeský kraj	10,00	115,60	125,60
Jihočeský kraj	2,00	61,50	63,50
Plzeňský kraj	5,50	21,30	26,80
Karlovarský kraj	8,00	20,00	28,00
Ústecký kraj	17,00	46,40	63,40
Liberecký kraj	6,00	33,80	39,80
Královéhradecký kraj	7,50	70,30	77,80
Pardubický kraj	0,00	53,60	53,60
kraj Vysočina	7,00	41,90	48,90
Jihomoravský kraj	34,50	122,20	156,70
Olomoucký kraj	20,50	82,10	102,60
Zlínský kraj	10,50	62,00	72,50
Moravskoslezský kraj	31,50	130,80	162,30
Česká republika	193,00	980,10	1 173,10

Současný stav podpůrných pedagogických pozic (ŠP a ŠSP) ve veřejných běžných základních školách, úvazky poskytované z podpůrných opatření a z Operačního programu Jan Amos Komenský, zdroj: MŠMT.

Institucionalizace ŠP a ŠSP

Plánovaný stav

- Návrh institucionalizace pozic ŠP a ŠSP počítá s přidělením celkem až 1 643 úvazků běžným základním školám veřejných zřizovatelů (výše úvazků je vypočítána na základě dat za roky 2021–2023). Rozsah podpory bude závislý na velikosti základní školy.
- Oproti současnému stavu se v těchto školách bude jednat o navýšení pozic ŠP/ŠSP o 68 %. Žákům v běžných základních školách s průměrným počtem do 180 žáků za poslední 3 roky budou moci být nadále doporučována podpůrná opatření ŠP/ŠSP (v rozsahu 0,2 nebo 0,4 úvazku v závislosti podle velikosti základní školy). Podpůrné opatření spočívající ve využití ŠP/ŠSP nebude moci být poskytováno žákovi běžné základní školy se 180 a více žáky.

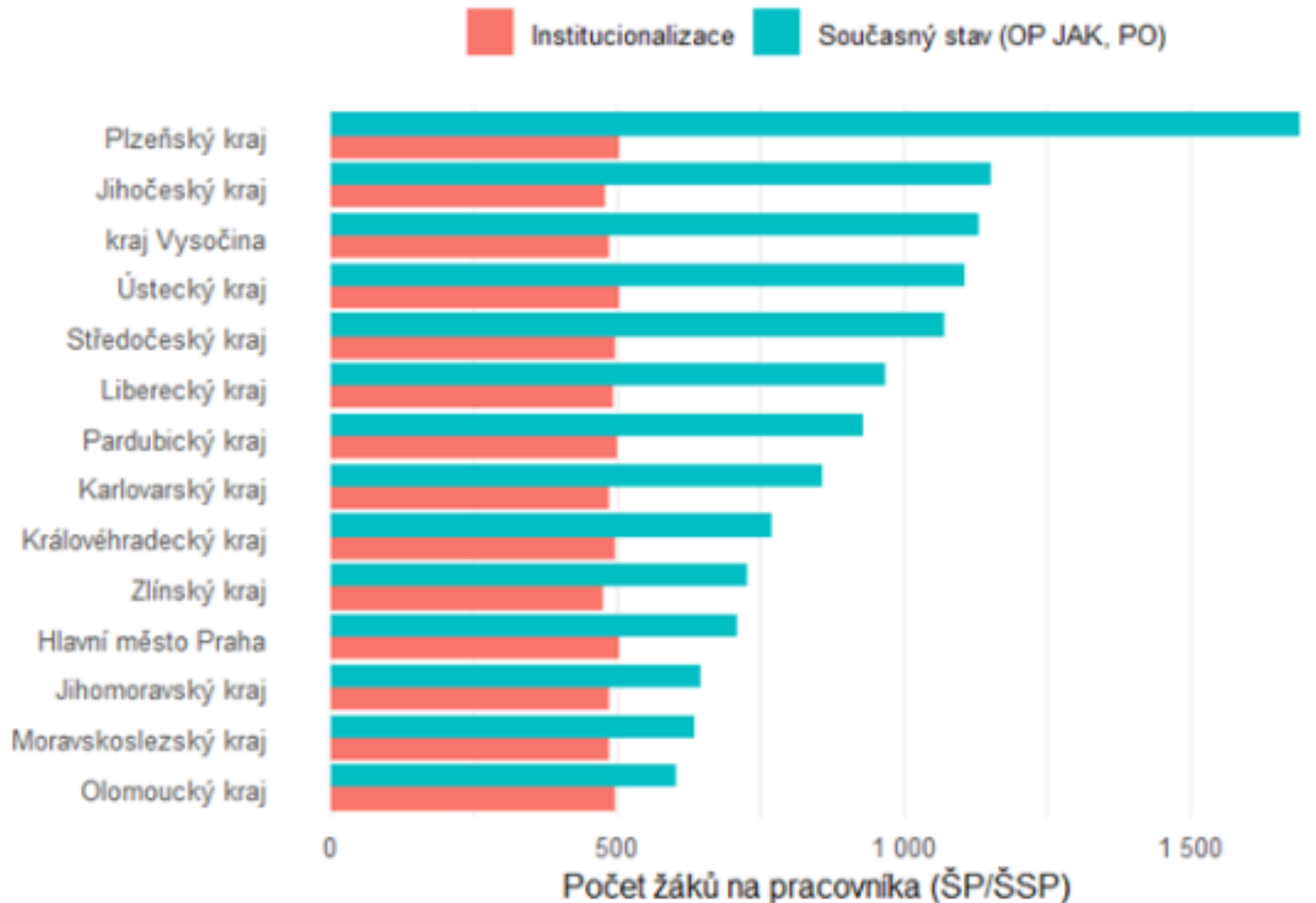
^[1] Jedná se o součet úvazku pro obě pozice dohromady, nikoliv o výši úvazku pro každou pozici samostatně.

Počet žáků v běžných třídách základní školy	Poskytnutá výše úvazku ŠP/ŠSP
180–299	0,5
300–399	0,8
400–749	1,0
750–999	2,0
1 000 a více	2,5

Plzeňský kraj může profitovat nejvíce

V případě odborného obsazení pozic...

Regulace růstu PH školy v obdobích s potřebou mimořádných úsporných opatření

- Nové zmocnění ve školském zákoně umožní vydat nařízení vlády, které by pro příslušný kalendářní rok nebo kalendářní roky stanovilo počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu v dané škole ve **stejně výši jako při rozpisu finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na činnost těchto škol na předcházející kalendářní rok** – plánovaná účinnost od 1.1.2025.
- Tímto nařízením by vláda také mohla stanovit podmínky, za jakých lze takto stanovený počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu snížit nebo zvýšit, a to až do maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu stanoveného nařízením vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí, ve znění pozdějších předpisů.
- Vydání tohoto nařízení vlády nemá sloužit jako trvalé řešení, ale jako ad hoc nástroj v obdobích s potřebou činit mimořádná úsporná opatření.
- Dopad na územní samosprávné celky lze předpokládat pouze v případě, že se územní samosprávné celky rozhodnou poskytnout dodatečné prostředky na uhrazení práce učitelů nad maximální rozsah hrazený ze státního rozpočtu.

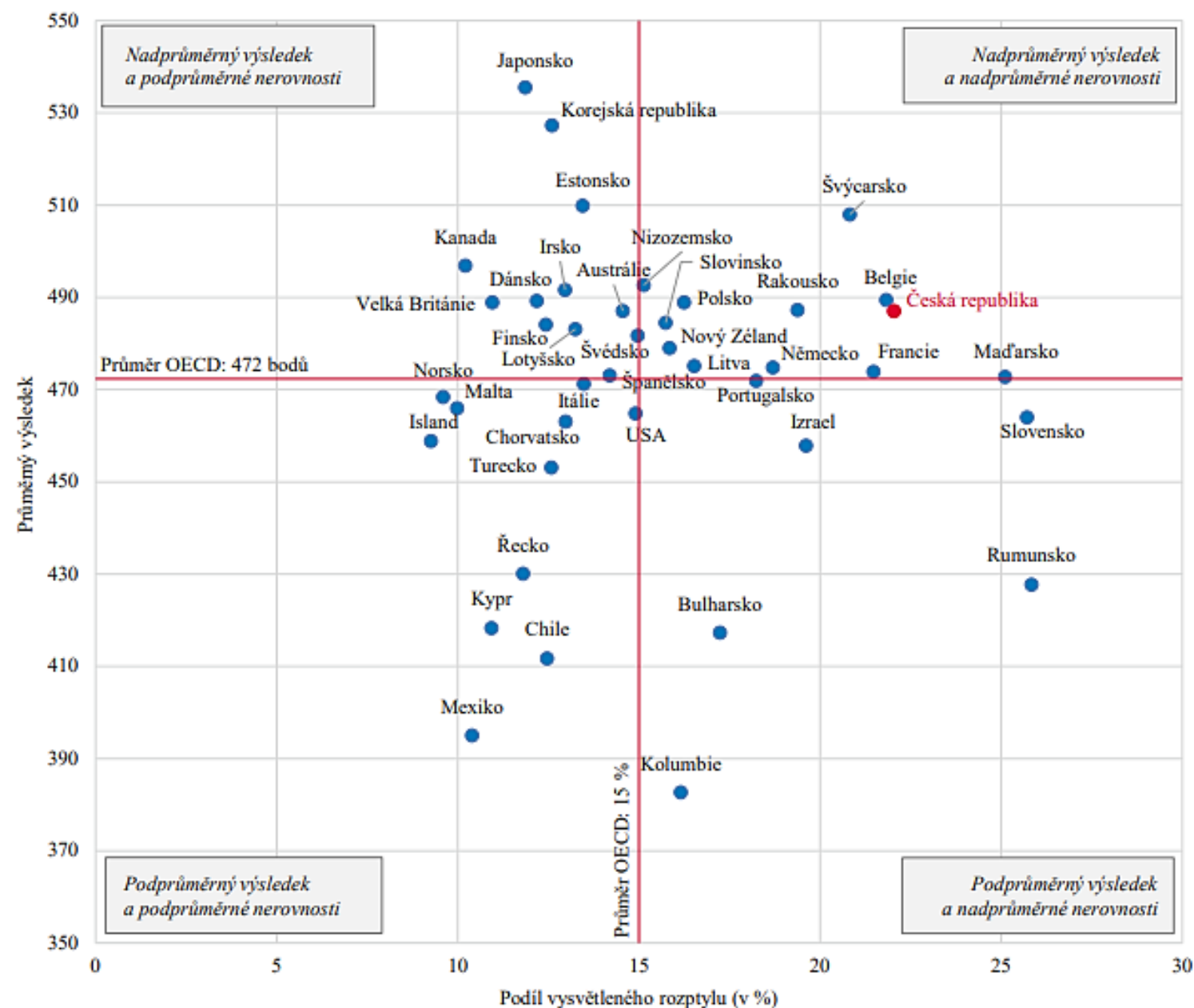
Zavedení možnosti indexace škol, resp. zohlednění náročnosti poskytovaného vzdělávání v rámci financování

- Plánované od 1.1. 2026.
- Stanovení odlišného maximálního počtu hodin výuky na základní a střední škole financovaného ze státního rozpočtu (pro roky 2025 až 2027 nebude využito)
- Zvýšení objemu prostředků na podpůrné pozice (195 mil. ročně od roku 2026).
- Zbylé intervence (navýšení prostředků pro individuální podporu žáků a prostředky na platy pedagogů) nutně nevyžadují zvýšené náklady státního rozpočtu, jelikož předkládaná novelizace nestanoví objem finančních prostředků, ale toliko možnost jejich odlišné alokace.
- Ve prospěch posílení ONIV pro indexované školy je nicméně počítáno s nárůstem o 103 mil. Kč. Celkové náklady indexace tedy jsou 298 mil. Kč ročně.
- Podle odhadů studií by však přínos indexace mohl dlouhodobě do státního rozpočtu přinést 18 až 122 mld. ročně.
- V důsledků změn ve financování škol dojde k posílení financování škol některých zřizovatelů (obcí), zejm. ve strukturálně postižených regionech.

OBRÁZEK 3.3 | Průměrný výsledek a socioekonomický status zemí OECD a EU

(PISA 2022 – matematická gramotnost, žákovský dotazník)

Další drobnější plánované změny – únorová novela

- Ředitel základní, střední a vyšší odborné školy zpracovává každoročně **výroční zprávu** o činnosti školy za školní rok, zasílá ji zřizovateli a **zveřejňuje ji způsobem umožňujícím dálkový přístup**. Do výroční zprávy může každý nahlížet také ve škole a pořizovat si z ní opisy, výpisy a kopie, anebo za cenu obvyklou může obdržet její kopii. (obdobně nově také Školní řád nebo vnitřní řád školy, Místo a dobu zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání...)
- Stanovování **spádovosti pedagogicko-psychologických poraden** na základě opatření obecné povahy MŠMT.

Rušení přípravných tříd a termín zápisů

Poslanecký návrh, souhlas MŠMT a Vlády ČR, [ODok - VeKLEP - \(sněmovní tisk č. 793\)](#)

- Zákonný zástupce je (resp. bude) povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 15. ledna do 15. února kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku, od 1. 9. 2029
 - **Přípravné třídy nebudou možné od 1. 9. 2029**
-
- Nově parametrizace 0,5 úvazku asistenta pedagoga do každé 1. třídy nad 15 žáků (vyjma par. 16, ale včetně kombinovaných malotřídek nad 15 dětí z různých ročníků) od 1. 9. 2026
 - Předávání výsledků pedagogické diagnostiky dětí při zápisu do povinné Školní docházky – tj. primárně při zápisu do ZŠ info z MŠ
 - Výsledky vzdělávání žáka v prvním a druhém ročníku se hodnotí slovně, od 1. 9. 2027.
 - Do vyššího ročníku postoupí žák prvního ročníku, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka – výjimka: žádost rodičů a zároveň odborné zdravotní, příp. psychologické doporučení (plus povinně IVP), postupně dle dat narození 3 skupiny od 1. 9. 2026.

Odklad povinné školní docházky - omezení

Poslanecký návrh, souhlas MŠMT a Vlády ČR, [ODok - VeKLEP - \(sněmovní tisk č. 793\)](#)

- (1) Požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce stanovené ředitelem školy podle § 46 odst. 1, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o 1 školní rok, **pokud zdravotní stav dítěte dlouhodobě neumožňuje jeho účast ve vyučování a tato skutečnost je doložena doporučujícím posouzením**
 - a) lékaře, s výjimkou lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru praktický lékař pro děti a dorost nebo v oboru pediatrie, nebo klinického psychologa, a
 - b) školského poradenského zařízení, které přihlédne k posouzení podle písmene a).
- (2) Začátek povinné školní docházky lze odložit **pouze jednou**.
- (3) Školské poradenské zařízení musí zároveň s doporučujícím posouzením podle odstavce 1 vydat **také doporučení podpůrného opatření** spočívajícího ve vzdělávání dítěte v mateřské škole nebo v přípravné třídě základní školy podle individuálního vzdělávacího plánu. Věta první neplatí pro doporučující posouzení dítěte, jemuž bylo školským poradenským zařízením doporučeno zařazení do přípravného stupně základní školy speciální.
- ...

Území	Pedagogicko-psychologické poradny		
	Počet klientů kvůli posouzení školní zralosti	Počet doporučujících posouzení k OŠD	Podíl klientů s doporučujícím posouzením k OŠD
Hlavní město Praha	6 651	2 894	43,51 %
Středočeský kraj	4 478	3 541	79,08 %
Jihočeský kraj	2 662	1 593	59,84 %
Plzeňský kraj	2 432	1 386	56,99 %
Karlovarský kraj	869	210	24,17 %
Ústecký kraj	1 904	1 362	71,53 %
Liberecký kraj	1 512	994	65,74 %
Královéhradecký kraj	1 190	951	79,92 %
Pardubický kraj	1 363	1 232	90,39 %
Kraj Vysočina	1 874	1 092	58,27 %
Jihomoravský kraj	5 053	3 170	62,74 %
Olomoucký kraj	2 551	1 449	56,80 %
Zlínský kraj	1 892	1 406	74,31 %
Moravskoslezský kraj	2 535	2 317	91,40 %
Česká republika	36 966	23 597	63,83 %

Tabulka č. 2 – Podíly klientů s doporučujícím posouzením k OŠD v pedagogicko-psychologických poradnách k 30. 9. 2023

Území	Počty zapisovaných dětí podle výkazu S 53-01 k 31. 5. 2023			Počty žáků nově přijatých do 1. ročníků základních škol podle výkazu M 3 k 30. 9. 2023		
	S žádostí o OŠD	Celkový počet zapisovaných dětí	Podíl dětí s žádostí o OŠD ve srovnání s celkovým počtem	Počty žáků sedmiletých a starších	Celkový počet nově přijatých žáků	Podíl žáků sedmiletých a starších z celkového počtu nově přijatých
Hlavní město Praha	2 893	23 785	12,16 %	3 228	14 164	22,79 %
Středočeský kraj	3 771	24 669	15,29 %	3 942	17 550	22,46 %
Jihočeský kraj	1 623	9 347	17,36 %	1 678	6 950	24,14 %
Plzeňský kraj	1 350	8 654	15,60 %	1 540	6 407	24,04 %
Karlovarský kraj	543	3 615	15,02 %	785	2 933	26,76 %
Ústecký kraj	1 952	11 535	16,92 %	2 218	8 527	26,01 %
Liberecký kraj	1 058	6 626	15,97 %	1 267	5 027	25,20 %
Královéhradecký kraj	1 366	7 634	17,89 %	1 522	5 879	25,89 %
Pardubický kraj	1 149	7 445	15,43 %	1 296	5 757	22,51 %
Kraj Vysočina	1 107	6 708	16,50 %	1 170	5 467	21,40 %
Jihomoravský kraj	3 123	19 183	16,28 %	3 190	13 472	23,68 %
Olomoucký kraj	1 736	9 258	18,75 %	1 898	6 763	28,06 %
Zlínský kraj	1 441	8 496	16,96 %	1 563	6 143	25,44 %
Moravskoslezský kraj	2 530	15 532	16,29 %	2 850	12 129	23,50 %
Česká republika	25 642	162 487	15,78 %	28 147	117 168	24,02 %

Tabulka č. 1 – Počty zapisovaných dětí a počty žáků nově přijatých do 1. ročníků základních škol

Tzv. Dubnová novela

ODok – VeKLEP, 3. připomínkové řízení ukončeno, bez data projednání na Vládě ČR.

- 1) zavedení kritéria minimální velikosti školy, zřizuje-li obec dvě či více škol
- 2) inovace v oblasti konkurzních řízení na ředitele školy či školského zařízení
- 3) zjednodušení struktury koncepčních dokumentů MŠMT
- 4) inovace v obl. maturitní zkoušky na základě poznatků z praxe a z pokusných ověřování
- 5) zavedení duální větve v rámci praktického vyučování
- 6) zrušení povinnosti převodu slovního hodnocení na známky při přestupu žáka
- 7) umožnění zastoupení žáků ve věku od 15 let ve školských radách
- 8) ukotvení kombinované výuky s distančními prvky
- 9) ukotvení pozice metodika výuky
- 10) určení konkrétní návaznosti zdravotnických oborů u středního a vyššího odborného vzdělávání
- 11) možnost, aby veřejní zřizovatelé společně zřídili jednu školskou právnickou osobu s organizačními jednotkami.

Inovace v oblasti konkurzních řízení

Předpokládaná účinnost od 1.1. 2026

- Předkládaná právní úprava si klade za cíl jednak posílit roli České školní inspekce (dále jen „ČŠI“) jako odborného inspekčního orgánu tak, aby při identifikaci nekvalitního vedení školy nebo školského zařízení na základě jejího posouzení mohla iniciovat změnu tohoto vedení, a to i před uplynutím šestiletého období výkonu funkce ředitele.
- Dalším cílem je pak doplnit úpravu o možnost odvolání ředitele taktéž výslovně z důvodu nezajištění odpovídající odborné a pedagogické kvality vzdělávání a školských služeb.
- Navrhovaná úprava může mít dopad na územně samosprávné celky, jednak ve vztahu k posílení jejich možnosti zásahu proti nevyhovujícím ředitelům jejich příspěvkových organizací nebo školských právnických osob, které vykonávají činnost škol a školských zařízení.
- Bude zavedena povinnost vyhlášení konkursu na pozici ředitele školského poradenského zařízení vždy na konci šestiletého funkčního období stávajícího ředitele. Bude posílena role MŠMT tak, že zástupce úřadu bude povinným členem konkursní komise.

Modernizace institutu školské právnické osoby

Od 1. 1. 2026

- Díky navrhovaným úpravám budou mít veřejní zřizovatelé možnost zřídit společně jednu školskou právnickou osobu s organizačními jednotkami. Již existující školy budou moci převést pod tuto školskou právnickou osobu se zachováním názvu jednotlivých škol, přičemž, bude-li to tak nastaveno v rámci vnitřní organizační struktury, mohou stávající ředitelé škol vést i nadále „své“ školy jakožto organizační jednotky.
- Navrhovanou novelou bude tedy výslovně zakotvena zmíněná možnost zřizování organizačních jednotek. Ve vztahu k organizačním jednotkám je tedy upravena problematika názvu takové školské právnické osoby a jednotlivých organizačních jednotek, nastavení školských obvodů a zápis organizačních jednotek do školského rejstříku.
- Orgánem školské právnické osoby zřízené více veřejnými zřizovateli bude nově nejen ředitel školské právnické osoby, ale také rada. Uvedené rozšíření reaguje zejména na možnost zřízení organizačních jednotek, jelikož je nutné vyřešit nastavení vztahů mezi více veřejnými zřizovateli.

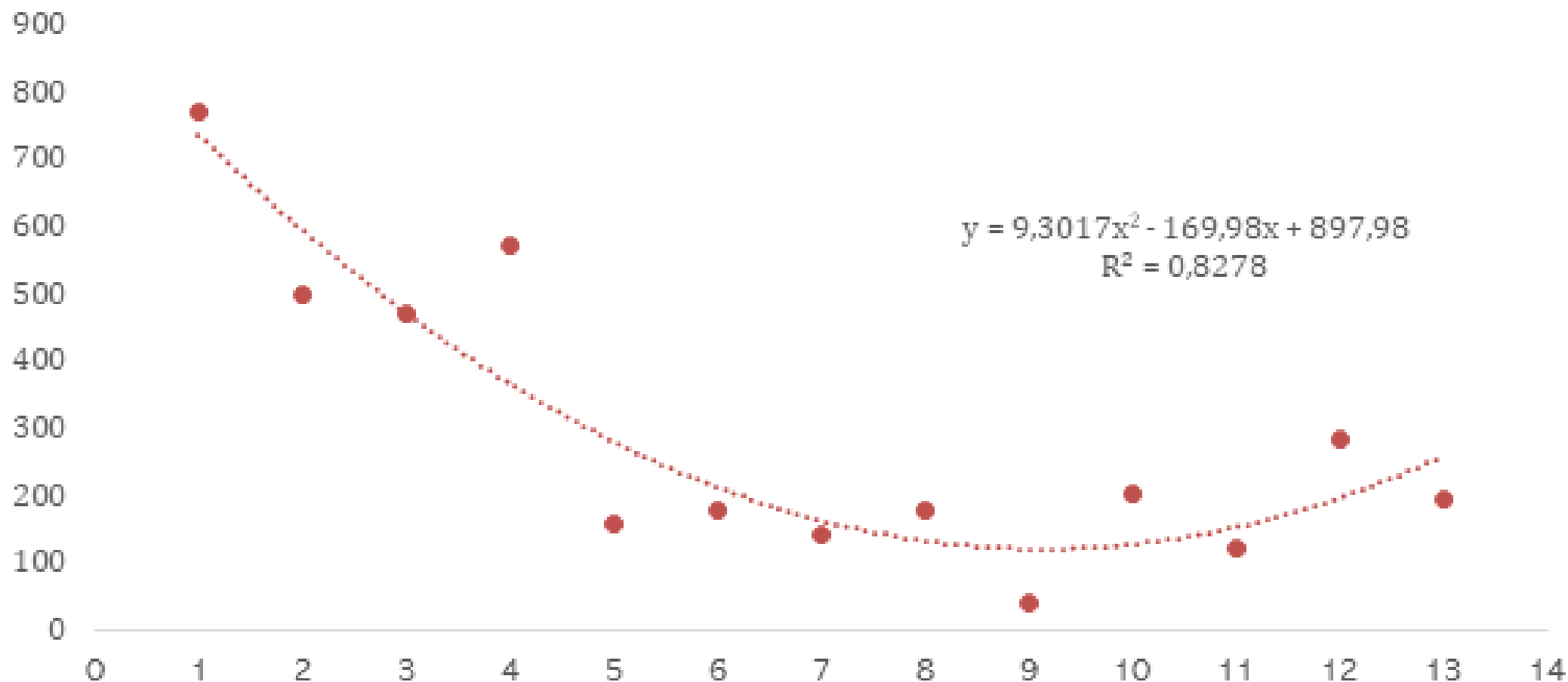
Zavedení kritéria minimální velikosti školy pro obce, které mají zřízeny dvě a více právnických osob vykonávajících činnost mateřské, základní nebo střední školy

Předpokládaná účinnost od 1.1.2026 – přechodové období do 1.1.2029

- Cílem navržených úprav je snižování počtu malých škol a v jeho důsledku zvyšování provozně-administrativní a pedagogické efektivity škol. Konkrétně se jedná o redukci jevu, kdy v jedné obci fungují vedle sebe malé školy.
- Návrh nese dopad na obce. V rámci přechodného období bude jejich povinností spojit výkon činnosti mateřské, základní nebo střední školy, které zřizují, pokud mají nižší počet dětí/žáků než 200.
- Bylo zjištěno, že celkový objem administrativní činnosti je přímo úměrný velikosti školy – tj. čím větší je škola, tím více minut strávených administrativní činností.
- Avšak v relativních hodnotách jsou administrativou nejvíce zatíženy nejmenší školy, které vykazují nejvyšší počet minut strávených administrativou na jednoho žáka. Data přepočtená na žáka vykazují kvadratický trend, kdy od hranice 500 žáků začíná relativní čas strávený administrativní činností opět narůstat. A to zejména v důsledku nárůstu dalších agend z přiřazených aktivit.

Závislost administrativní zátěže na velikosti školy – veřejné školy, školy seřazeny dle velikosti, 1 – nejméně žáků (převzato ze závěrečné zprávy projektu Administrativní činnosti základních škol – TIRSMSMT935)

Celkové jednotkové náklady na žáka základní školy v Kč měsíčně (podle Mazouch, Fischer, 2024)

Činnost	a) do 50 žáků	a) 101- 250 žáků	a) nad 500 žáků	Poměr a) ku c)
Finanční účetnictví	1034	242	99	10,3
Mzdové účetnictví	482	139	70	6,9
Školní dokumenty	749	129	46	16,3
Výkazy a statistiky	381	85	25	15,2
Právní agenda	390	74	29	13,4
Projekty, dotace, zakázky	341	72	27	12,6
Správa webu	192	45	15	12,8
IT	200	81	42	4,8
Správa a údržba	531	261	103	5,2
Úklid	1775	744	454	3,9

SPOJOVÁNÍ ŘEDITELSTVÍ ŠKOL do 200 žáků

§ 179a

- (1) Každá obcí zřizovaná právnická osoba vykonávající činnost mateřské, základní nebo střední školy, případně více těchto škol **musí mít k rozhodnému dni 30. září alespoň jednou v posledních 3 letech nejméně 200 dětí nebo žáků.**
- (2) Odstavec 1 se **nepoužije, je-li obcí zřizována pouze jedna právnická osoba vykonávající činnost mateřské, základní nebo střední školy, případně více těchto škol.** Rovněž se nepoužije na mateřské, základní nebo střední školy **zřízené podle § 16 odst. 9**, na základní školy speciální a na mateřské, základní nebo střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny.

Přechodové období do 1.1.2029

Svazkové školy a spojená ředitelství cesta k profesionalizaci a zkvalitňování našich škol

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

MALÉ ŠKOLY

50 %

VELKÉ ŠKOLY

17 %

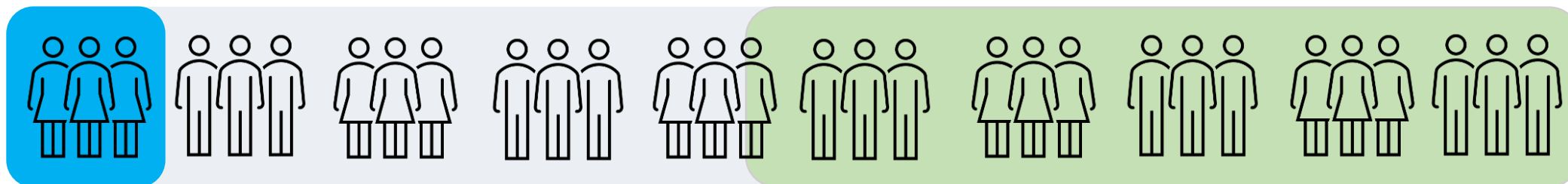
Školy v ČR

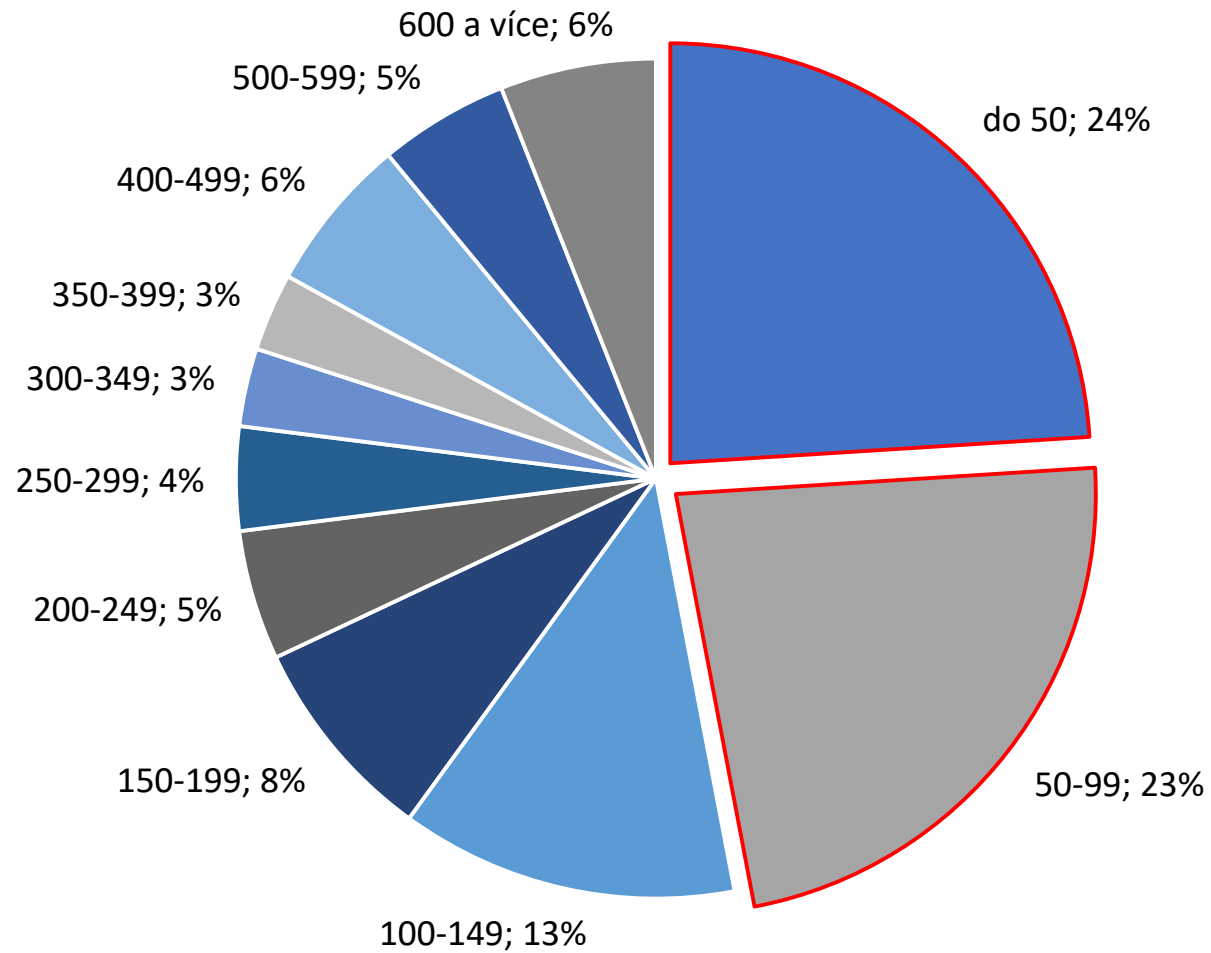
10 %

Žáci v ČR

53 %

Podíl škol podle velikosti (počet dětí/žáků)

*údaje ze školního roku 2023/24, školy vykazující děti/žáky

*údaj zahrnuje školy provozující činnost mateřské, základní, střední a vyšší odborné školy

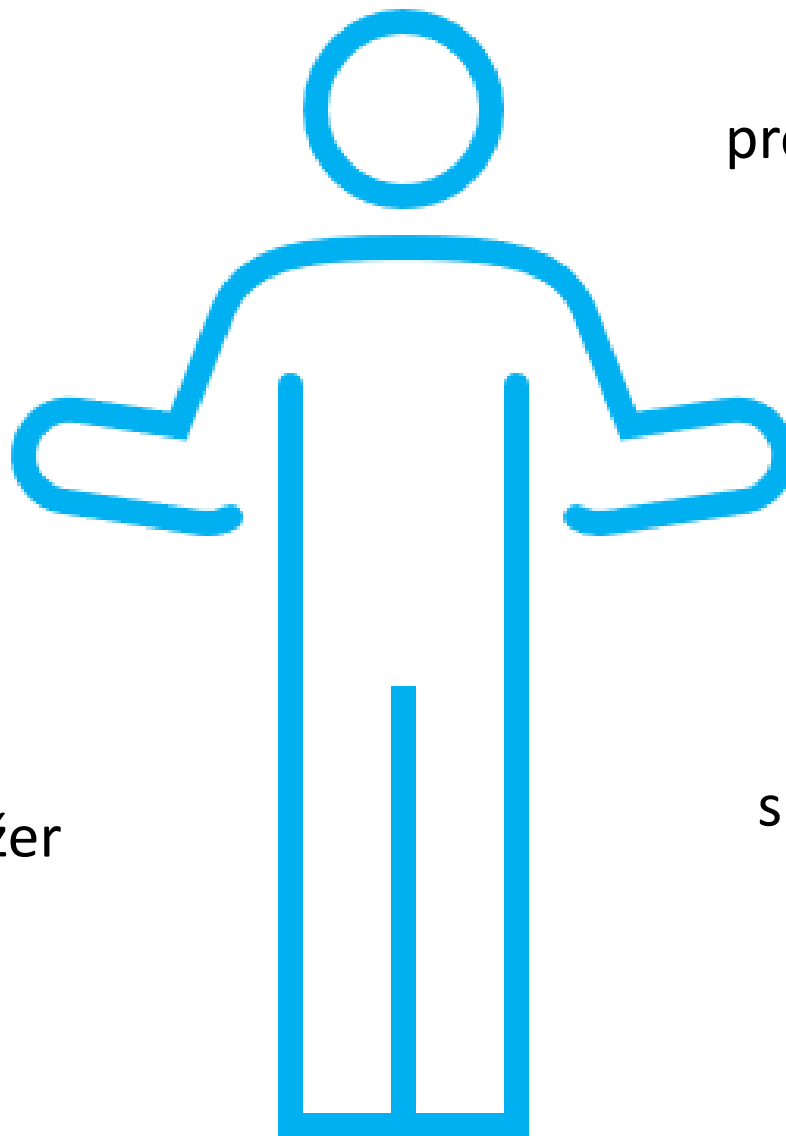

Ředitel české školy
musí zastat práci
celého představenstva
a ještě něco navíc

personální ředitel

finanční ředitel

dotační manažer

provozní ředitel

IT ředitel

právní specialista

specialista BOZP

**pedagog a
pedagogický lídr**

Problémy malých škol v regionech

- kapacity škol chybí nebo naopak přebývají
- obce musí doplácet na „výjimkové školy“
- málo kvalitních zájemců o práci ředitele
- nedostatek aprobovaných učitelů
- těžko se hledají ekonomky, IT odborníci, dotační manažeři
- nemožnost zajistit specializované pozice
- chybějící odborné učebny, tělocvičny, jídelny
- spádovost pro 2. stupně ZŠ
- horší výsledky ve vzdělávání a úspěšnost dětí

Počty učitelů ve školách

Přehled velikost škol dle počtu dětí/žáků a typu subjektu – průměrné počty učitelů

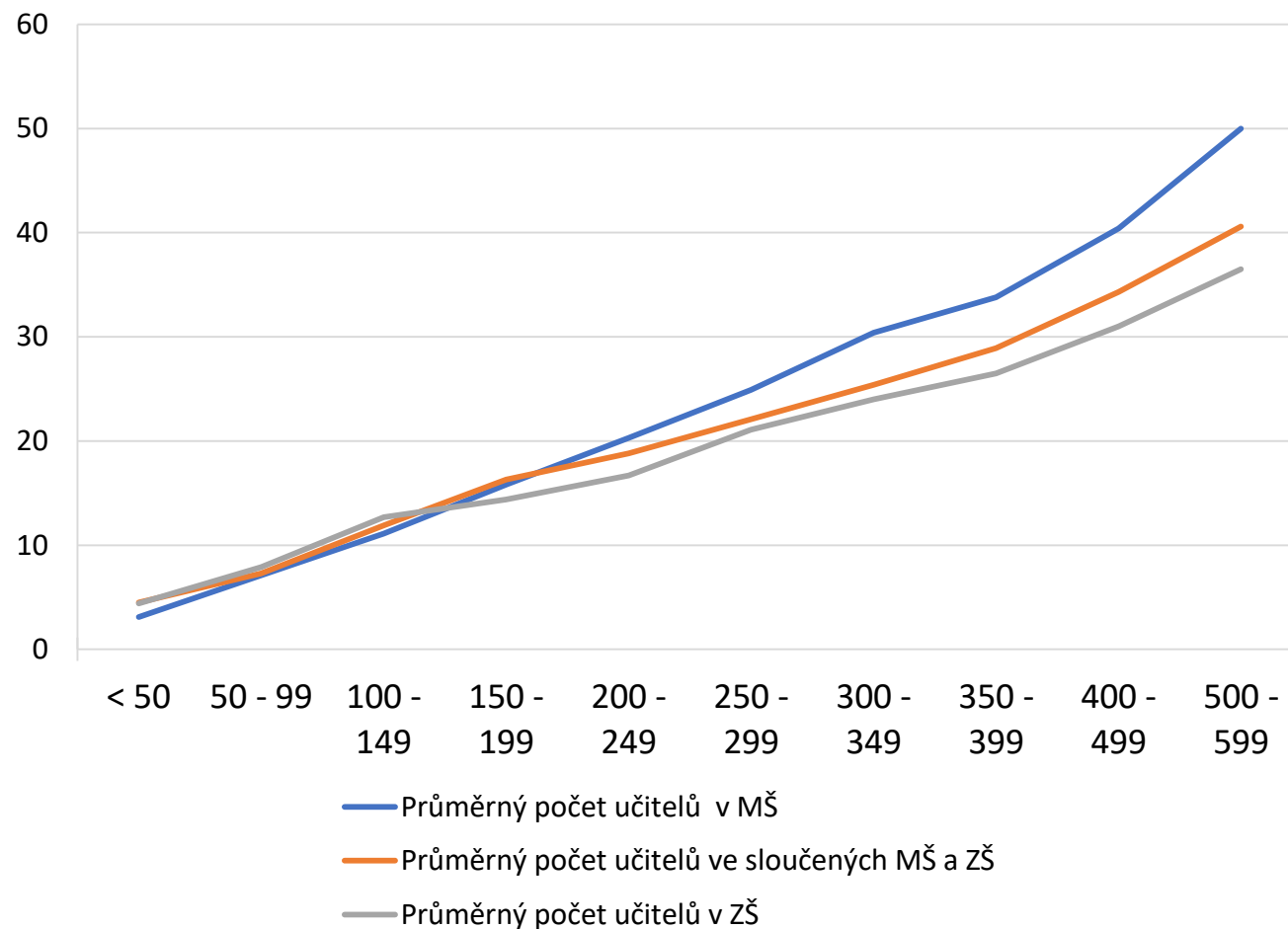
Počet dětí/žáků	Průměrný počet učitelů v MŠ	Průměrný počet učitelů ve sloučených MŠ a ZŠ	Průměrný počet učitelů v ZŠ
< 50	3,1	4,5	4,4
50 - 99	7,1	7,3	7,9
100 - 149	11,1	11,9	12,7
150 - 199	15,8	16,3	14,4
200 - 249	20,3	18,8	16,7
250 - 299	24,9	22,1	21,1
300 - 349	30,4	25,4	24,0
350 - 399	33,8	28,9	26,5
400 - 499	40,4	34,3	31,0
500 - 599	50,0	40,6	36,5

*údaje ze školního roku 2023/24, školy vykazující děti/žáky

*údaj zahrnuje školy provozující činnost mateřské, základní, střední a vyšší odborné školy

*učitelé v přepočtu na plně zaměstnané

Průměrné počty učitelů podle velikosti školy

Provozní neefektivita

Více času na pedagogické vedení školy prostřednictvím efektivního zajištění nepedagogických činností (VŠE, Mazouch, Fischer, duben 2024)

Činnost	Náklady v Kč na žáka			50 ku 500
	<50	101-250	500>	
Finanční účetnictví	1024	242	99	10,3
Mzdové účetnictví	482	139	70	6,9
Školní dokumentace	749	129	46	16,3
Výkazy a statistika	381	85	25	15,2
Právní agenda	390	74	29	13,4
Projekty, dotace, zakázky	341	72	27	12,6
Správ webu	192	45	15	12,8
IT	200	81	42	4,8
Správa a údržba budov	531	261	103	5,2
Úklid	1775	744	454	3,9

Vzdělávací neefektivita

Vztah velikosti školy a kvality vzdělávání (ČŠI, září 2022)

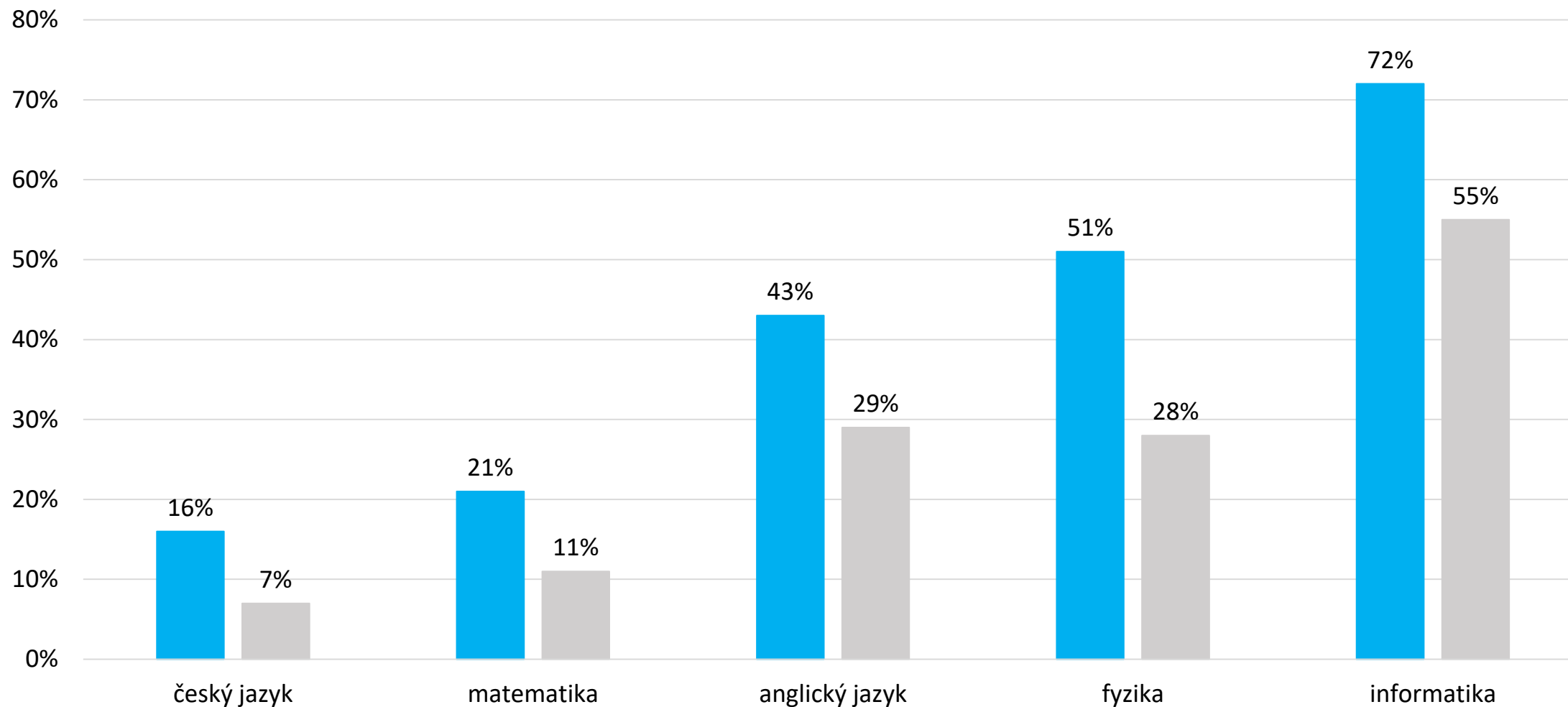
percentilové umístění školy v JPZv českém jazyce a matematice v 9. ročníku v roce 2019

	český jazyk	matematika
nižší počet menších tříd	47,2	47,0
větší počet větších tříd	54,1	54,5

podíl žáků školy končících povinnou školní docházkou v 7. či 8. ročníku

nižší počet menších tříd	0,46 %
větší počet větších tříd	0,23 %

Neaprobovanost výuky vybraných předmětů školy

■ nižší index ■ vyšší index

Zahraniční přístupy

tendence ke spojování škol do větších celků při zajištění jak hospodárnosti, tak dostatečné prostorové dostupnosti
=> administrativní reformy a změny ve financování škol

Finsko

- V 2006 ukončilo dodatečné financování malých škol, což následně vedlo k tomu, že obce z důvodu finančních problémů zavíraly malé školy.
- Od 1990 do 2010 bylo ve Finsku zavřeno 2117 škol, zejména šla o školy s méně než 50 žáky nacházející se ve venkovských oblastech
- 2011-2018 bylo uzavřeno dalších celkem 477 základních škol s 1.-6. ročníkem, což zahrnovalo i školy s více než 50 žáky.
- Zavírání škol je důsledkem pokračujícího procesu centralizace a snahy obcí o snižování nákladů.

Německo

- Německo – různé strategie pro optimalizaci školské sítě v jednotlivých spolkových zemích.
- Požadavek na alespoň 2 paralelní třídy v ročníku na úrovni ISCED 2 (např. Durynsko, Sasko, Severní Porýní - Vestfálsko)
- Pilotování svazkových škol, v oblastech s výrazným poklesem počtu dětí došlo k uzavírání a slučování škol.

Francie

- Administrativní a územní reforma (2015) a změny ve financování škol přispěly k restrukturalizaci školské sítě a slučování malých škol.
- Slučování mateřských a základních škol do tzv. primárních škol jako nástroj ke zvýšení efektivity školské sítě na venkově.

Estonsko

- Administrativní reforma v roce 2017 s cílem snížit počet malých obcí a zefektivnit správu s výrazným dopadem na školskou síť.
- Reforma slučování obcí vytvořila podmínky pro slučování škol a centralizaci vzdělávací infrastruktury.
- Změna ve financování škol: malé školy s klesajícím počtem žáků problémy s udržení provozu, větší samosprávné celky více možností efektivně alokovat finanční prostředky, což vedlo k uzavírání nebo slučování menších škol.

Polsko

- Od školního roku 1998/1999 do školního roku 2001/2022 klesl počet venkovských základních škol o pětinu.
- Šlo o efekt reformy, při níž se osmitřídňí základní školy přeměnily na šestitřídňí. Zkrácení počtu ročníků a demografické změny vedly k poklesu počtu žáků o 40 % během pouhých čtyř let.
- Stejná reforma přenesla povinnost financovat základní školství ze státní správy na obce (podporované státní dotací).

Svazkové školství

- svazek obcí je zřizovatelem společné školy
- škola může sídlit v jedné budově nebo mít různá pracoviště v jednotlivých obcích
 - + lepší řízení kapacit
 - + jeden ředitel, jedna administrativa, jedno účetnictví
 - + centrální objednávky a nákupy, úspory z rozsahu
 - + sdílení učitelů i nepedagogických pracovníků
 - + sdílené vybavení a prostory
 - + aprobovanost a kurikulární práce školy

Spojená ředitelství

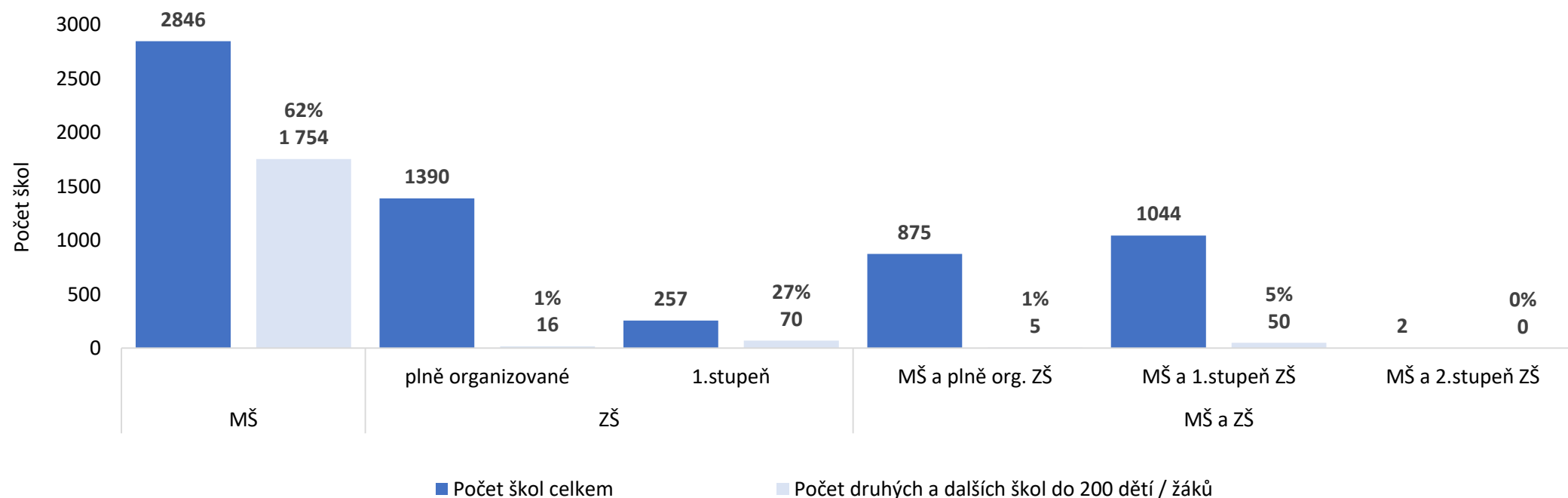
- Redukce počtu malých škol, které fungují vedle sebe v rámci jedné obce.
- Každá obcí zřizovaná právnická osoba vykonávající činnost mateřské školy, základní školy, střední školy nebo kombinaci těchto činností musí mít nejméně 200 dětí/žáků (alespoň jednou v posledních třech letech).
- Neočekává se rušení pracovišť škol, ale administrativní sloučení ředitelství menších škol, rozhodnutí o způsobu realizace bude v kompetenci obcí.
- Přechodné období – do 3 let po nabytí účinnosti.
- Povinnost se nevztahuje na případy, kdy je obcí zřizována pouze jedna právnická osoba vykonávající činnost školy.
- Povinnost se dále nevztahuje na školy zřízené podle § 16 odst. 9 a na školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny.

Dopady návrhu

Z celkového počtu 6 414 škol zřizovaných obcí je 1 895 škol s počtem dětí/ žáků do 200, které jsou zároveň druhou a další školou zřizovanou obcí. Jde o 30 % všech škol.

Dotčené školy - srovnání počtu obecních škol celkem a počtu druhých a dalších škol do 200 dětí/žáků pod jedním zřizovatelem (obcí) dle typu subjektu

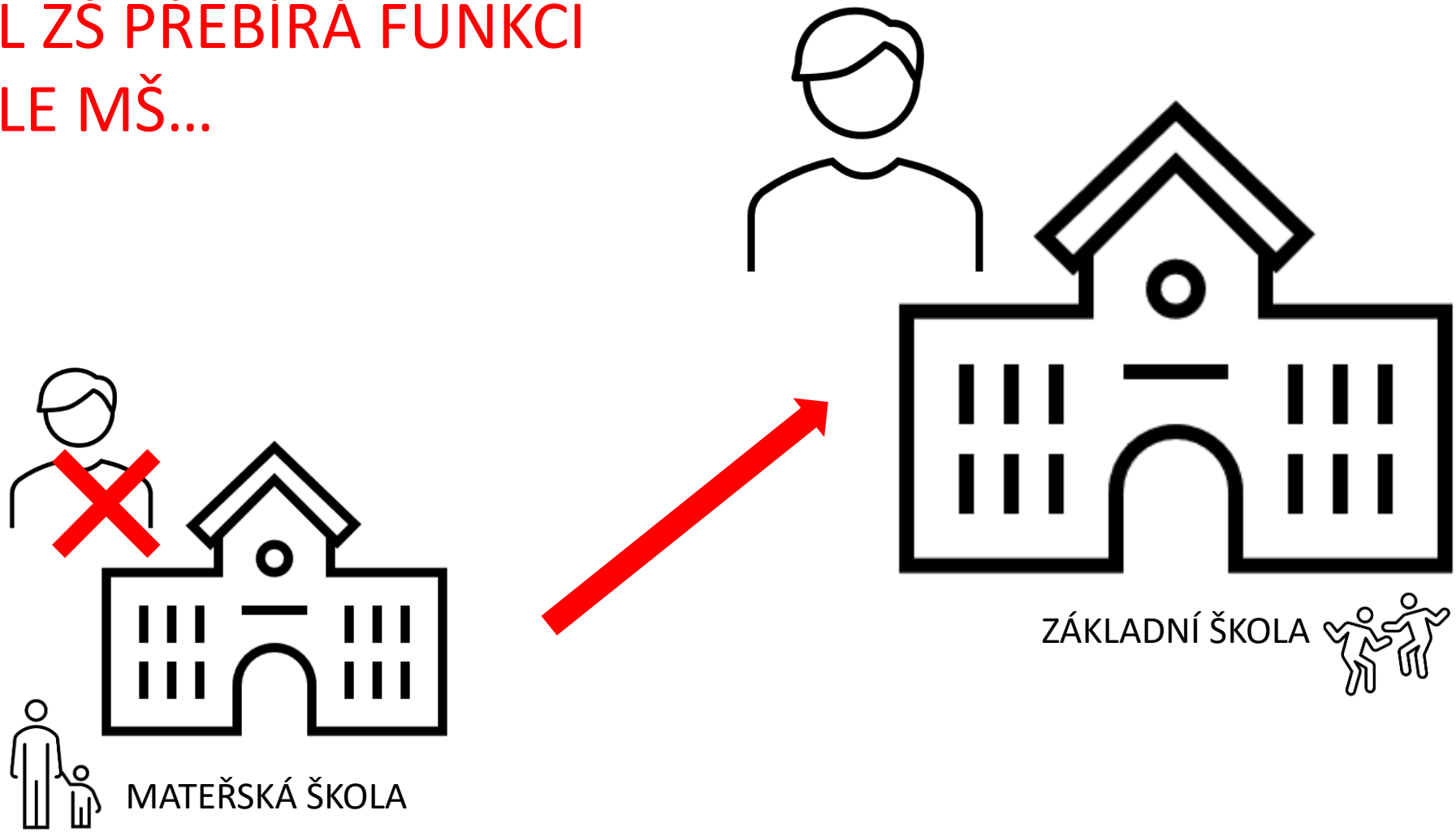
*kalkulace na základě údajů ze školního roku 2023/24

Školská právnická osoba

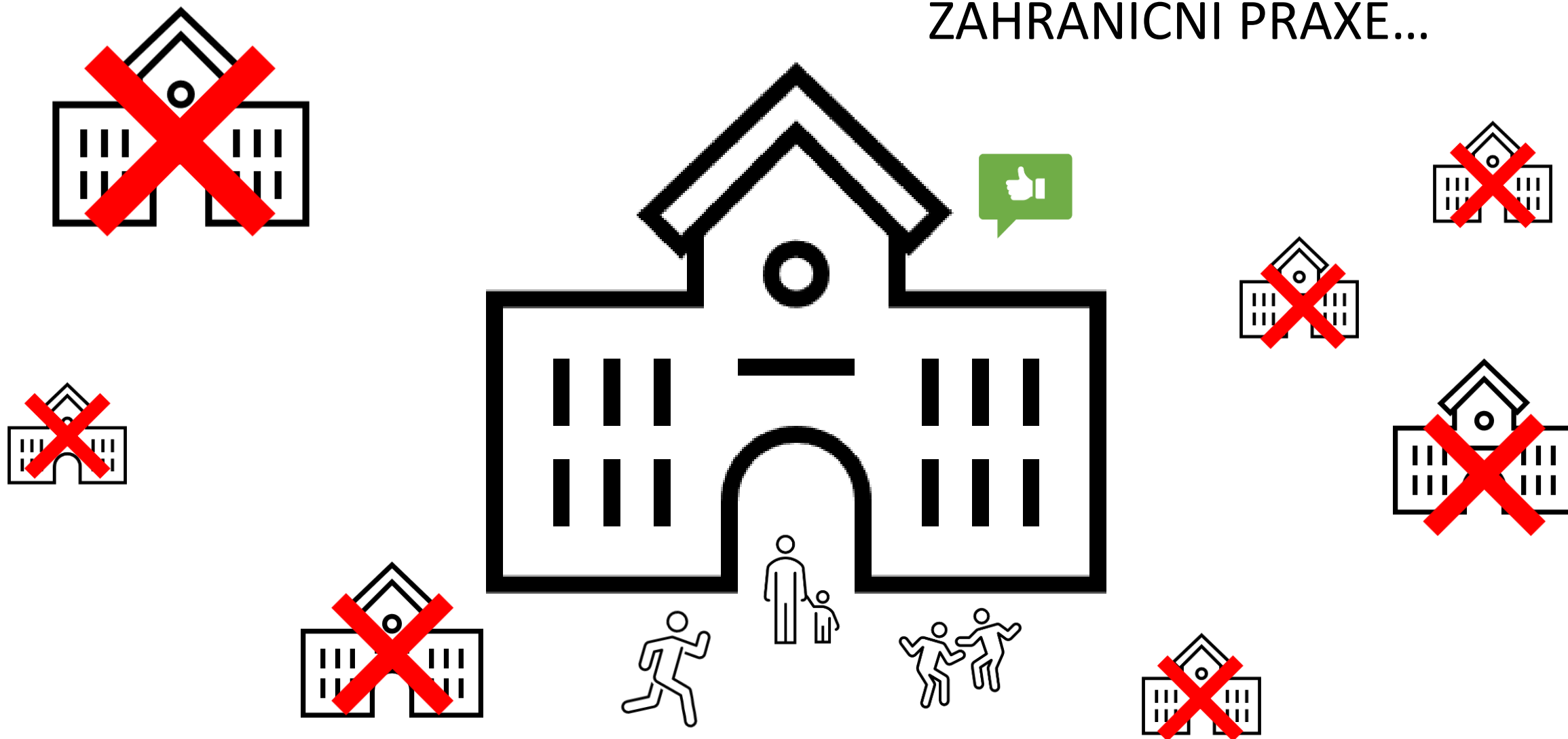
- možnost tvořit tzv. organizační jednotky
 - vlastní název s doplňkem pod jakou ŠPO organizační jednotka spadá
 - vedoucí organizační jednotky může používat titul ředitel
- možnost stanovit samostatné spádové obvody pro organizační jednotky
- prostředky z Rozpočtového určení daní získá obec, ve které má ŠPO sídlo

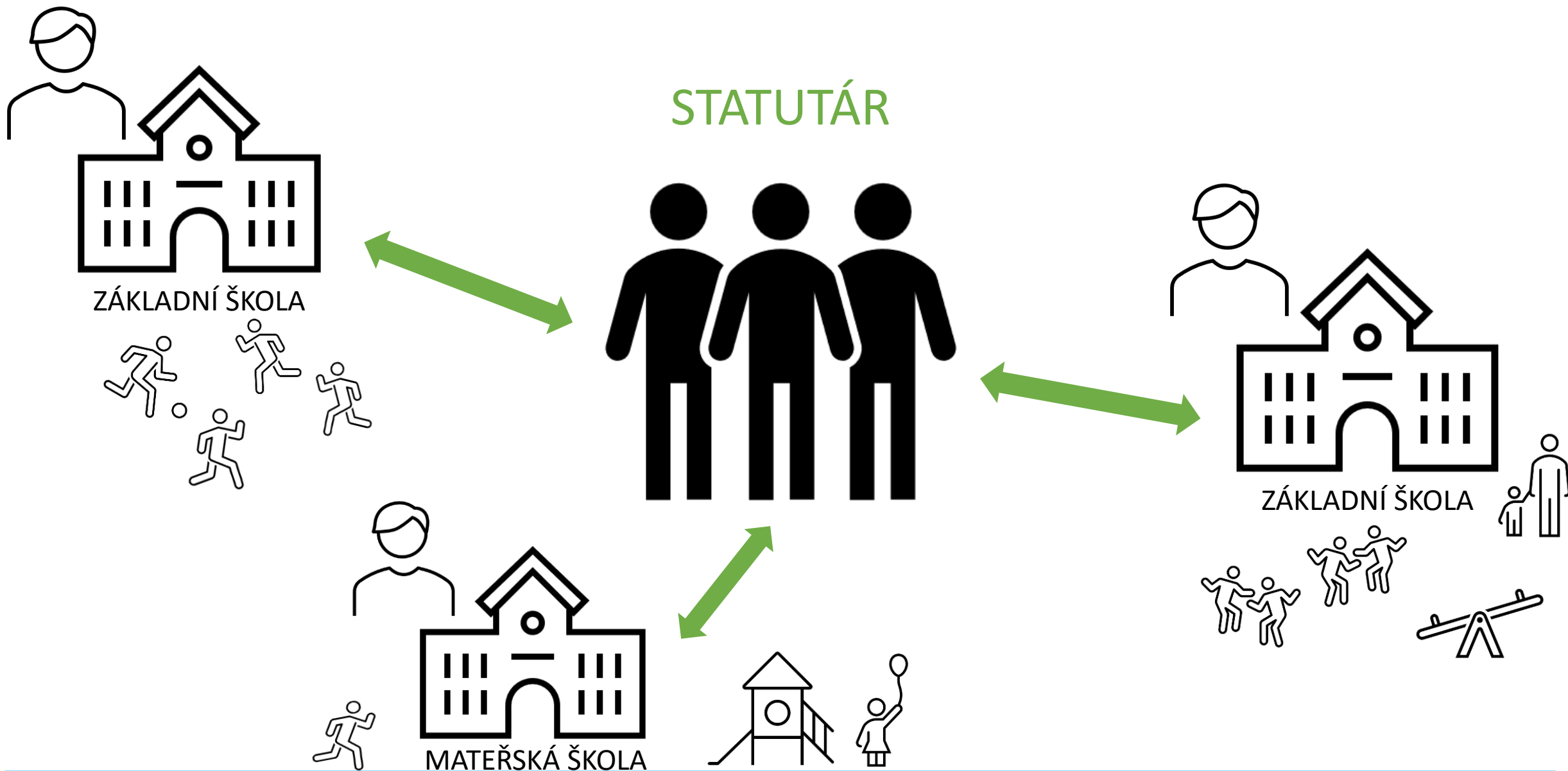

ŘEDITEL ZŠ PŘEBÍRÁ FUNKCI ŘEDITELE MŠ...

ZAHRANIČNÍ PRAXE...

Děkujeme za pozornost a spolupráci při rozvoji vzdělávání v Česku

Mgr. Jan Husák

Oddělení regionální podpory pro Plzeňský kraj (267)

tel.: +420 770 199 959

e-mail: jan.husak2@msmt.gov.cz

+420 234 811 246

stredniclanek@msmt.cz

facebook.com/stredniclanek

www.edu.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory